

Varhaiskasvatus lasten näkökulmasta

MAARIT ALASUUTARI

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

C H I L D CARE

CHILDCARE-projekti

Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittama tutkimuskonsortio ajalle lokakuu 2015-huhtikuu 2021

- Jyväskylän yliopisto (Maarit Alasuutari hankkeen joht.)
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (Johanna Lammi-Taskula, tiimijohtaja)
- Tampereen yliopisto, kasvatustieteiden tdk (Kirsti Karila, tiimijohtaja) ja yhteiskuntatieteiden tdk (Katja Repo, tiimijohtaja)

Tarkastelun kohteena yhdenvertaisuuden kysymykset lastenhoidon tukien, varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestelmissä

Monimenetelmäinen, monenlaisiin tutkimusaineistoihin perustuva hanke

- Mm. vanhemmille suunnatut kyselyt, kun lapsi yksi- ja neljävuotias ja vanhempien haastattelut em. lapsen ikävaiheissa
- Aineiston keruu 10 kunnassa eri puolilla Suomea

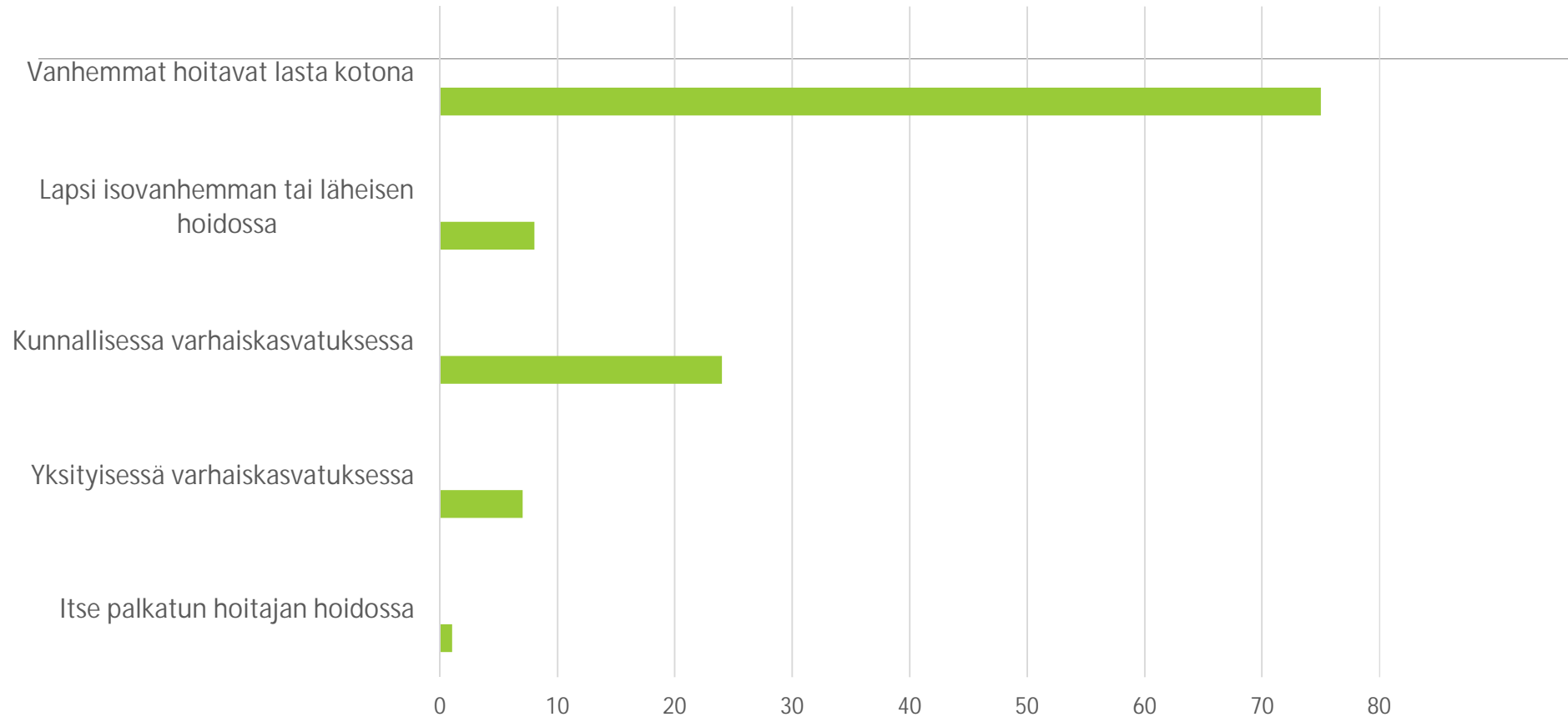
Yksivuotiaan lapsen hoitoratkaisuista

CHILDCARE-PROJEKTI, VARHAISKASVATUSKYSELY 2016

HIETAMÄKI J., KUUSIHOLMA, J., RÄIKKÖNEN, E., ALASUUTARI, M. YM. (2017).
VARHAISKASVATUS- JA LASTENHOITORATKAISUT YKSIVUOTIAIDEN LASTEN
PERHEISSÄ. CHILDCARE-KYSELYTUTKIMUKSEN 2016 PERUSTULOKSET.
[HTTP://WWW.JULKARI.FI/BITSTREAM/HANDLE/10024/132438/URN_ISBN_978-
952-302-869-2.PDF?SEQUENCE=1&ISALLOWED=Y](http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/132438/URN_ISBN_978-952-302-869-2.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

Yksivuotiaan lapsen hoitoa ja varhaiskasvatusta koskevat ratkaisut vuonna 2016 (Varhaiskasvatuskysely, CHILDCARE-projekti)

Vanhemmat ovat valinneet yhden tai useampia vastausvaihtoehtoja, N= 2074. Luvut %.

Valtaosa yksivuotiaista on kotihoidossa: muihin Pohjoismaihin verrattuna Suomi on tässä suhteessa hyvin erilainen

Samalla lapsen hoidon ratkaisut voivat olla hyvin moninaisia

- CHILDCARE-projektin kyselystä oli erotettavissa 28 erilaista lapsen hoidon yhdistelmää
- Kaksi hoitomuotoa 18 %:lla lapsista, 3-4 hoitomuotoa 3 %:lla lapsista

Kun lapsi oli osa- tai kokopäiväisesti varhaiskasvatuksessa, hieman yli kolmannelta lapsista hoiti myös vanhempien palkkaama tai palkaton hoitaja, esim. isovanhempi

Vanhemmille tärkeää lapsen paras: turvallisuus ja hoidon jatkuvuus, lapsen saama tuki kehitykselleen, lapsen persoona ja 'mielipide'

- Lapsen hoidon ratkaisu vahvasti moraalisesti värittänyt kysymys

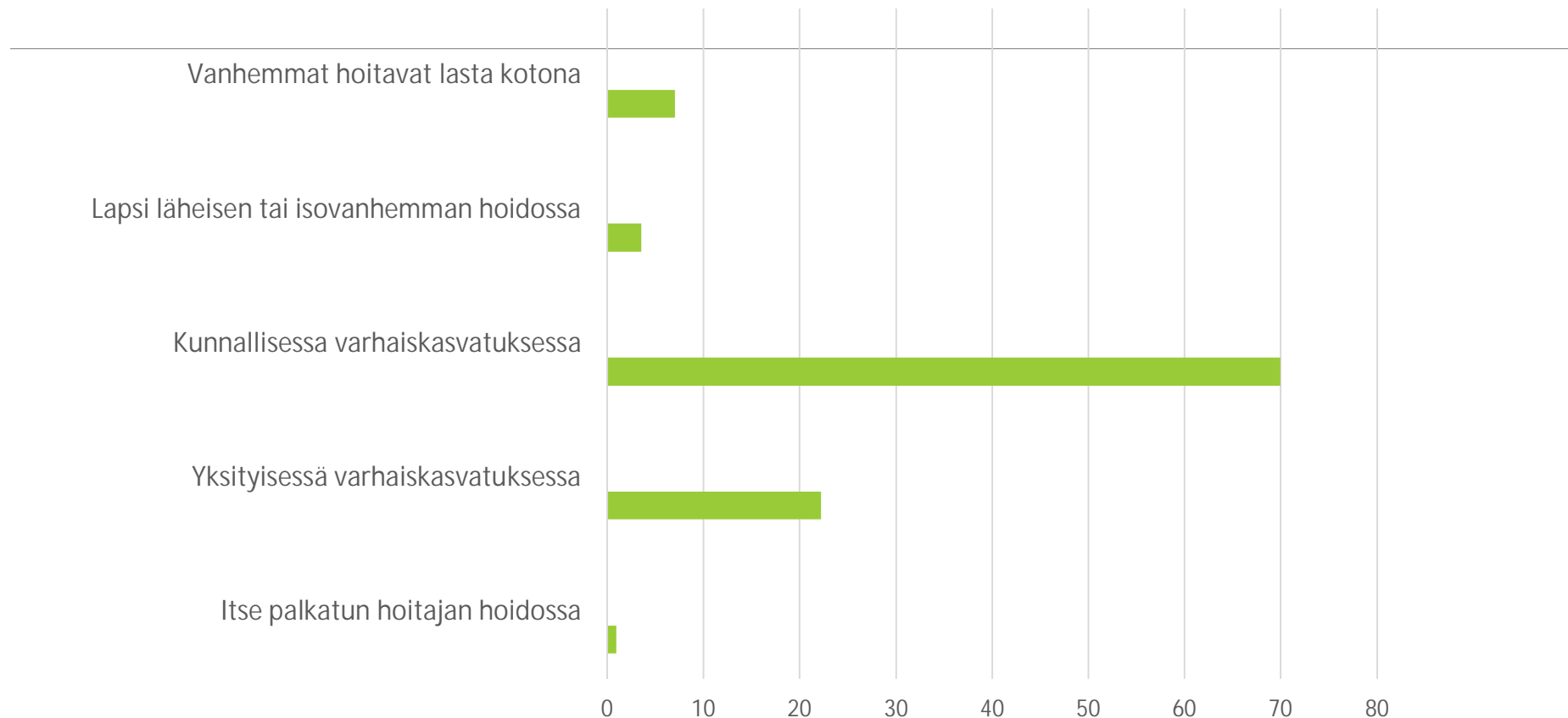
Neljävuotiaat varhaiskasvatuksessa - ja kotona

MENEILLÄÄN OLEVAN VARHAISKASVATUSKYSELY 2019 OSA-
AINEISTOSTA TEHTYJÄ HAVAINTOJA

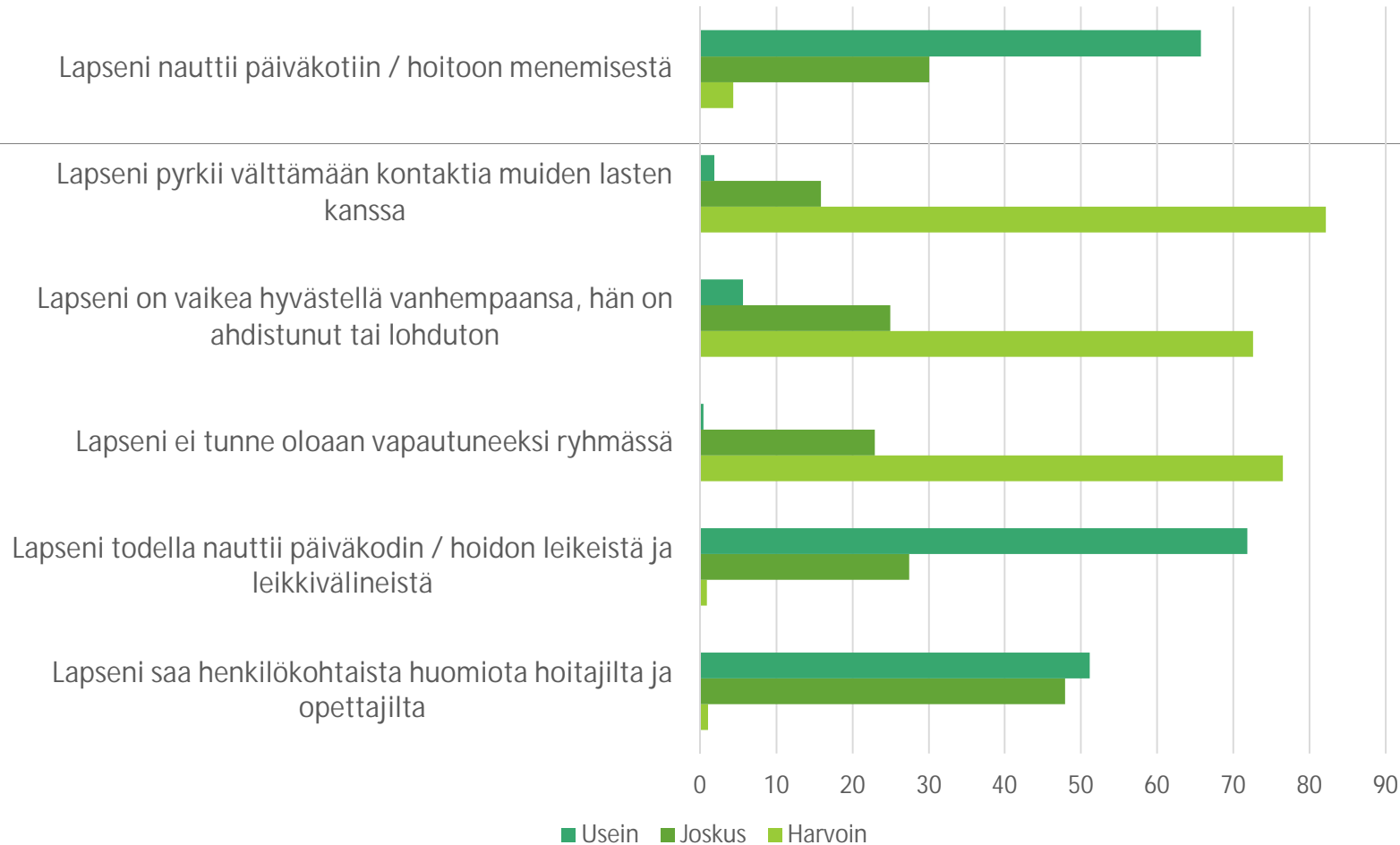
HUOM!

Seuraavissa taulukoissa esitetyt jakaumat perustuvat noin kolmasosaan Varhaiskasvatuskysely 2019 syyskuun loppuun mennessä saaduista vastauksista. Kyselyaineiston kerääminen jatkuu lokakuun 2019 loppuun. Tämän vuoksi esitetyt luvut ovat vain suuntaa-antavia. Tarkemmat tulokset esitellään vuoden 2020 alkupuolella.

Nelivuotiaan lapsen hoitoa ja varhaiskasvatusta koskevat ratkaisut vuonna 2019.
Vanhemmat ovat valinneet yhden tai useampia vastausvaihtoehtoja, N= 537. Luvut %.
Huom! N=537 kuvaa vain tähän mennessä kerätyn datan n. 30% vastauksista, kolmas kyselykierrös on vielä menossa.

Vanhemman arvio nelivuotiaan lapsen viihtymisestä varhaiskasvatuksessa viimeisen neljän viikon aikana. (Alustavia, suuntaa-antavia tuloksia)

Mitä lapsen kanssa tehdään kotona?

Huom! N=537

Nelivuotiaiden lasten perheenjäsenistä

- ❖ 89 % on pitänyt lasta sylissä päivittäin
- ❖ 86% on kuunnellut ja huomionnut lapsen mielipiteen päivittäin
- ❖ 76% on jutellut lapsen kanssa päivän tapahtumista ja kuulumisista
- ❖ 74% on hassutellut ja peuhannut lapsen kanssa päivittäin
- ❖ 50% on ulkoillut lasten kanssa päivittäin
- ❖ 50% on lukenut lapselle kirjaa päivittäin
- ❖ 24% on leikkinyt tai pelannut lautapelejä lasten kanssa päivittäin
- ❖ 19% on tehnyt kotiaskareita (ruuanlaitto, siivous, lemmikkien hoito) lasten kanssa päivittäin

Varhaiskasvatuksesta lasten silmin

Alasuutari M. & Karila K., Alila K. & Eskelinen M. (2014). Vaikuta varhaiskasvatukseen. Lasten ja vanhempien kuuleminen osana varhaiskasvatuksen lainsäädäntöprosessia. OKM

Leikkiminen on varhaiskasvatuksessa kaikkein mukavinta

POIKIEN TYYPILLISET VALOKUVAT

...JA TYTTÖJEN

MYÖS LIIKKUMINEN ON KIVAA

PÄIVÄUNILLA PITÄÄ MAATA HILJAA PAIKALLAAN NIIN PITKÄN AIKAA

Esiopetusvuoden kasvatuksen ja hoidon järjestelyt

Anni Kauppinen & Maarit Alasuutari 2018: Esiopetusvuoden palvelukokonaisuudet lasten hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden näkökulmista (<https://jecer.org/esiopetusvuoden-palvelukokonaisuudet-lasten-hyvinvoinnin-ja-yhdenvertaisuuden-nakokulmista/>)

Esiopetuspalveluista vastaavien viranhaltijoiden haastattelut CHILDCARE-hankkeen yhteistyökunnissa

- Haastattelu kolmen esimerkkilapsen kuvauksen pohjalta
- Kiinnostuksen kohteena lapsen hyvinvoinnin edellytykset, esim. vuorovaikutussuhteet (ryhmäkoko, suhdeluku) ja kasvattajien koulutus sekä järjestelyjen ja vuorovaikutussuhteiden pysyvyys

Esiopetus voi toteutua päiväkodin tai koulun esiopetusryhmässä, päiväkodin kokopäiväryhmässä, esi- ja alkuopetuksen ryhmässä, yhdysluokassa ja tukea tarvitsevien lasten pienryhmässä

Jos lapsi tarvitsee täydentävää hoitoa, viettää hän monessa tapauksessa päivänsä kahdessa eri ryhmässä (10 erilaista vaihtoehtoa)

Vuorohoitoa tarvitsevan lapsen esiopetus ja täydentävä hoito voi jakaantua kolmeen eri paikkaan

Ryhmäkoot ja suhdeluvut vaihtelevat, jopa 30 lapsen (tai isompia) ryhmiä

- Ryhmän määrittelyn tapa

Palvelujen järjestämisessä huomattavaa vaihtelua kuntien välillä ja niiden sisällä, samoin lasten hyvinvoinnin edellytysten toteutumisessa

- Monen esiopetusikäisen lapsen arkeen kuului useampia ryhmiä, joissa on eri aikuiset, lapset ja tilat sekä todennäköisesti myös erilaiset ryhmän säännöt ja aikuisten odotukset lapsen toiminnalle
- Lapsen esiopetusvuoden kasvatuksen ja hoidon järjestelyt määrittyvät paljolti asuinpaikan mukaan

Vanhempien mielipiteet varhaiskasvatusta koskevista kehittämis ehdotuksista (meneillään oleva CHILDCARE –KYSELY 2019)

Ajankohtaisia keskustelun aiheita yhteiskunnassa muun muassa:

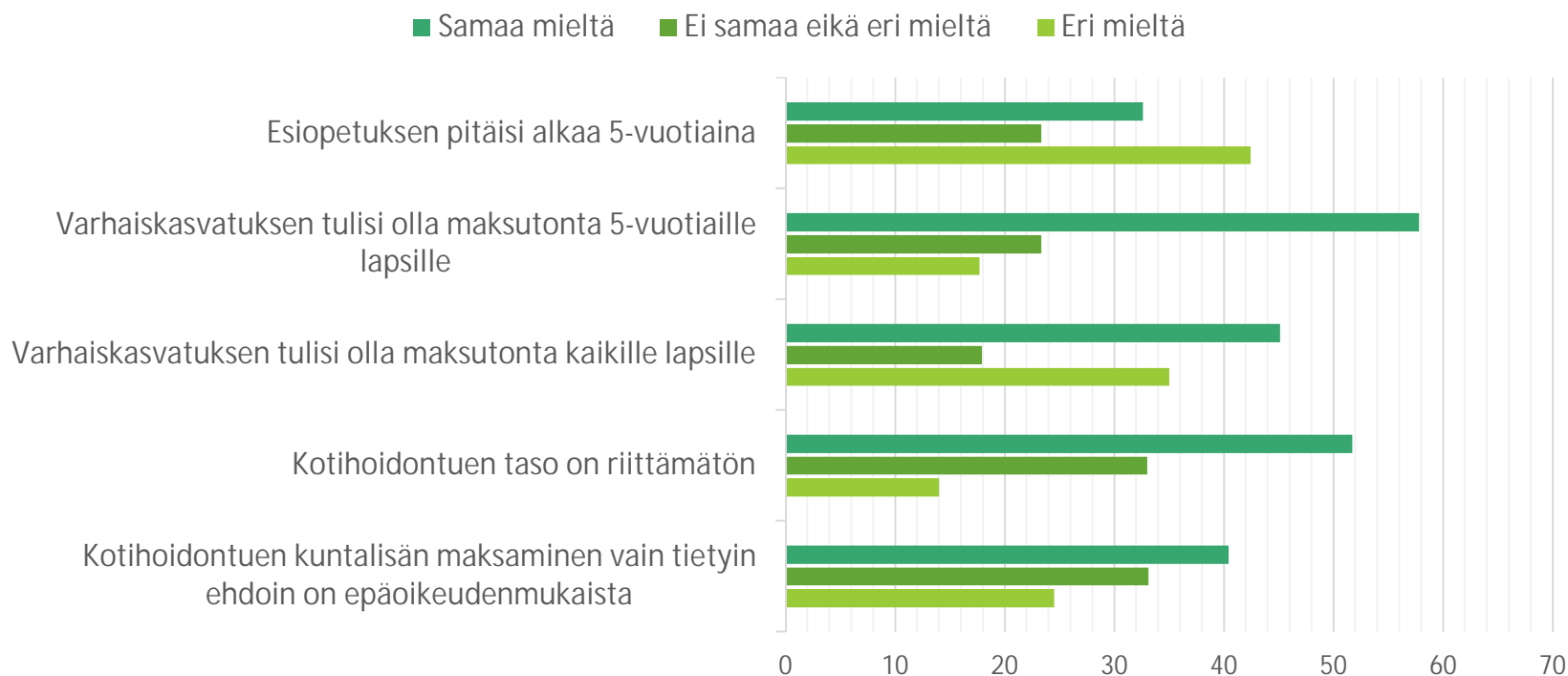
- Vanhempainvapaa järjestelmä ja siihen liittyen kotihoidontuen maksaminen
- Viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeiluprojekti
- Esiopetus kaksivuotiseksi

Huom! Tulokset ovat alustavia, ja tarkemmat tulokset esitellään vuoden 2020 alussa

Vanhempien mielipiteitä lasten hoidon järjestämisestä koskevista asioista

N=537, luvut %.

Chart Title

strateginen TUTKIMUS

SUOMEN AKATEMIA

Yhteystiedot

C H I L D

<https://www.jyu.fi/childcare>

C

<https://www.facebook.com/childcaretutkimus/>

A R T T

<https://twitter.com/CCtutkimus>

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

 Tampereen yliopisto

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS